

med *d.* *D. regnar. D. går icke an. Man tror, att han är elak, men d. är han ej.* Se vidare *Den, II.* — *c)* (i stället för *Hvilket*) *Ett förhållande, d. alla känna.* Jfr. *Den, IV.* — *På det att, På det,* konj. Se under *På.*

DET, konj. Att. Brukas stundom till omvexling, då ett *Att* går förut, t. ex.: *Se här ett medel att öfvertyga dig, det jag talat sanning.*

Anm. Är närsläktadt med det engelska *that* och det tyska *dass*; synes vara en ellips af *det att* (det gamla *that* at).

DETACHEMENT, detasch'månnig, n. 3. (fr.; milit.) Från hufvudstyrkan afsänd truppafdelning.

DETACHERA, detaschera, v. a. 1. (fr. *Détacher*; milit.) För något visst ändamål afsända en mindre trupp ifrån hufvudstyrkan och afsända den till annan ort.

DETACHERAD, detascherad, a. 2. (fortif.) Verk framför en fästning, som försvårar anläggandet dertill.

DETALJ, detalj, m. 3. (fr. *Détail*) 1) (oftast i plur.) Särskilt omständighet, särskilhet (af en sak, förrättning, göromål); smärre bestyr, som tillhör ett företag, en förrättning. *Redogöra för allt, ända till d-erna af en sak. För d-erna glömma bort det hela. Ingå i d-en af en sak, sysselsätta sig med de smärre bestyren deraf; äfv. ingå i omständlig beskrifning deraf, utförligt berätta den; äfv. ingå i granskning af dess särskilda omständigheter. Utan att inlåta sig i d-en, utan att uppehålla sig vid de särskilda omständigheterna. I d., adverbialt uttryck, som betyder: utförligt, omständligt; stycke för stycke; i smått. — 2) (i bildande konst) De smärre partierna på en figur eller annat föremål, såsom t. ex. ögonlock, ögonbryn, skägg, m. m.*

DETALJERA, v. a. 1. (fr. *Détailer*) Omständligt berätta, framställa, beskrifva.

DETALJERAD, a. p. 2. Omständlig, som innefattar alla omständigheterna. *D. berättelse, historis.*

DETALJHANDEL, detaljhandl, m. 2. sing. Handel i smått, minuthandel.

DETALJKÄNNEDOM, m. 2. sing. Kännedom, som sträcker sig ända till de särskilda omständigheterna af en sak.

DETERMINERA, detärminera, v. a. 1. 1) Bestämma gräns för, utstaka. — 2) Besluta. — 3) Förmå till beslut, bestämma ens b. — *D. sig,* v. r. Besluta sig.

DETERMINERAD, a. p. 2. 1) Bestämd. — 2) Beslutsam.

DETONATION, --- tschón, f. 3. 1) (kem.) Den fräsande förbränning, som uppkommer, då en brännbar kropp blandas med salpetersyrade salter m. fl., eller med någon af de ädla metallernas oxider, och blandningen påtändes. Säges äfven om brännbara gasers afbränning med syrgas. — 2) (farm.) En lätt antändlig pulverblandnings småningom skeende inläggning i en degel, som förut är så upphettad, att pulvret tänder sig, då det för hvarje gång förbrinner med en flamma, ofta med en knall. — För begge bem. finnes svenska ordet Förpuffning.

DETONERA, v. n. 1. 1) (kem. o. farm.) Afbrinna med knall eller sprakning. Jfr. *Detonation.* Förpuffa. — 2) (i musik och sång) Angifva en ton för högt eller för lågt; sjunga falskt, orätt.

DETONERING, f. 2. Se *Detonation.*

DETRONISATION, --- tschón, f. 3. Afsättning ifrån regeringen. [*Dethr.*—]

DETRONISERA, v. a. 1. Stöta från tronen, afsätta från regeringen. — *Detronisering, f. 2.* [*Dethr.*—]

DETSAMMA, neutr. sing. af *Densamme.* Se *Samme.* *Det gör d.,* det är likgiltigt, betyder ingenting. *I d., med d., i och med d.,* adverbialt uttryck, som betyder: på samma tid, i samma ögonblick, i samma vefva.

DETTA, n. sing. af pron. dem. *Denne* (se *d. o.*). *För d.* ell. förkortadt *f. d.,* förr i tiden, tillföre, förut, t. ex.: *f. d. general,* som förut varit general. *Långt för d.,* för lång tid sedan. *Med allt d.,* detta allt oaktadt. — *Detta* sättes i st. för adress på bref, när de äro ställda till en person, som bor på samma ställe, i samma stad, som brefskrifvaren, och betyder då: *detta ställe.* Man skrifer äfven *Denna* (förkortadt af *denna stad, ort*).

DEVALVATION, --- tschón, f. 3. Ett mynts nedsättning i värde. Jfr. *Devalvera.*

DEVALVERA, v. a. 1. Nedsätta ett för högt utprägladt mynt till dess sanna och egentliga värde, hvarigenom det således erhåller ett ringare penningvärde, än prägeln utvisar. — *Devalvering, f. 2.*

DEVIS, -i's, m. 3. (fr. *Dévisé*) 1) Valspråk, tänkespråk. — 2) (sockerb.) Liten papperslapp med ett deruppå tryckt tänkespråk.

DEVISDRAGÉE, dev'sdrasché, m. 3. (sockerb.) *Dragée,* i form af en böna eller pistacie, med en deruti instucken hoprullad devis (bem. 2).

DEVISFIGUR, dev'sfigür, m. 3. (sockerb.) Figur af pastillage-deg med en inuti liggande devis (bem. 2).

DEVISSTRUT, dev's-strüt, m. 2. (sockerb.) Konfekt i form af en liten strut, hvaruti en sammanrullad devis (bem. 2) är instucken.

DEVOTION, -- tschón, f. 3. (fr.) 1) Andakt. — 2) Oinskränkt tillgifvenhet, hängifvenhet.

DEVOUEMENT, devumäng, n. 3. sing. (fr.) Oinskränkt tillgifvenhet, hängifvenhet.

DEVOUERAD, devuèrad, a. 2. (af fr. *Dévoué*) Oinskränkt tillgifven, hängifven.

DEXEL, däcksl, m. 2. pl. *deklar.* Se *Bandyxa.* [*Däxel.*]

DEXTERITET, --- ét, f. 3. Skicklighet, färdighet.

DEY, däj, m. 3. Titel, som de fordna regenterne öfver Alger förde.

DIA, v. a. o. n. 1. eller (förkortadt) **DI,** 2. Suga mjölk ur bröstet på en kvinna, eller ur spenarna på en djurbona. *Barnet d-r sin mor. Romulus och Remus dide en varghona. Konung Aune hin Gamle säges hafva på sin ålderdom d-t som ett barn. Gifva ett barn di,* låta det få dia. — Kan äfv. hafva ungar af dägande djur till subjekt, t. ex: *Valpen, kattungen, kalven d-r.* — *Syn. Dägga.*

DIADELPHIA, diadällf'a, f. 1. sing. (bot.) Den 17:de klassen i Linnés växtsystem, innefattande ärtblomstriga eller balgväxter, med ståndarnes strängar hopväxta i två stammar. Tvåkulle.

DIADEM, -- dá'm, n. 3. (gr. *Diadema*) 1) Hufvudbindel, som fordom konungar begagnade till tecken af sin värdighet. I dess ställe nyttjas nu kronan. — 2) (fig.) Kunglig, kejsrerlig krona ell. värdighet. *D-ets glans.* — 3) Ett slags härprydnad, som fruntimmer nyttja.

DIÆRESIS, se *Dieresis.*

DIAGNOS, -- gnå's, f. 3. (med.) Angifning af en sjukdoms väsentliga kännetecken, hvarigenom den skiljer sig ifrån andra.